

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
за другим (магістерським) рівнем

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «29» серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач (-і)	Таран І. М. , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	Таран І. М. (050) 433 48 61
Е-mail викладача	Таран І. М. taraniryna@ukr.net
Формат дисципліни	очна, заочна
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmvd.pnu.edu.ua . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» призначена для вивчення магістрантами денної та заочної форм навчання Навчально-наукового інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та є необхідним компонентом загальнотеоретичної та професійної підготовки музикантів.</p> <p>Зміст дисципліни полягає у забезпеченні мобільності магістрантів у процесі навчання та гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог українського та міжнародного ринків праці; наданні можливості навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми, сформованої на вимогу часу й побажаннями слухача. Особливого значення набуває інтенсивна підготовка магістрантів музичних спеціальностей, які бажають поглиблено займатися науковою діяльністю й тому особливо потребують знань з методології, організації та технології наукового дослідження.</p> <p>У зв'язку з потребою диференціації індивідуальних наукових досліджень теоретичний виклад матеріалу необхідно якомога більше ілюструвати прикладами з конкретних наукових досліджень (мистецтвознавчих, музикознавчих, музично-педагогічних, фольклорних тощо), а практичні заняття доповнювати обговоренням самостійних завдань. Ця діяльність буде ефективною, якщо завдання не будуть дублюватись, що дасть можливість кожному магістранту самостійно набувати знань, умінь та навичок науково-дослідницької діяльності.</p> <p>Завдання дисципліни полягають у: 1) вивченні теоретичних основ організації науково-дослідної роботи; 2) розвитку нахилів до пошукової, дослідницької, творчої діяльності; 3) формуванні вмінь і навичок застосування методів наукового дослідження у процесі розв'язання практичних завдань; 4) поєднанні навчального процесу з науковими пошуками; 5) формуванні вмінь і навичок виконувати наукові дослідження та приймати обґрунтовано-аналітичні рішення. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні: знати: основні положення щодо написання наукової роботи; класифікацію наукових досліджень; характеристику принципів наукового дослідження; перебіг підготовки та організацію наукового дослідження; основні засади експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературні та графічні вимоги щодо написання наукової роботи; вміти: кваліфіковано пояснити роль і завдання проведення наукової роботи; вільно оперувати термінологією спеціальної наукової літератури; вирішувати поставлені наукові завдання шляхом постійного самовдосконалення пошукового досвіду у поєднанні з</p>	

систематичними заняттями практичного характеру; провести обробку, узагальнення та аналіз емпіричних матеріалів, їх співставлення з теоретичними положеннями наукової роботи; об'єктивно оцінити написану наукову роботу.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» полягає у набутті магістрантами музичних спеціальностей знань про основні засади написання наукового дослідження; формуванні навиків майбутньої наукової діяльності; нагромадженні відомостей щодо комплексності проведення інформаційно-пошукової роботи, як дієвого виховного фактору у підготовці різносторонньо-розвинутої особистості музиканта-науковця.

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» пов'язана з рядом дисциплін психолого-педагогічного, фундаментального та професійно-орієнтованого циклу навчального плану, а саме: музичною педагогікою, музичною психологією, історією та теорією музики тощо.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами змісту курсу, що виявляється у: стійкій мотивації культурного зростання засобами професії і усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу; знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень; здатності до системної апперцепції й інтеграції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивації у педагогічній реальності; здатності й умінням використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку себе й іншого у новому середовищі і відповідних контекстах художнього розвитку людини; умінням зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і нефахівців у музично-педагогічній галузі; навичках самостійно продовжувати навчання.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від досягнення таких **цілей**: формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності та соціокультурних вимог її вдосконалення; формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної й мистецької галузей; формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій; формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта; розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» у магістрантів мають бути сформовані такі фахові та загальні **компетентності**:

- наукова (розвиток творчого та методичного мислення, вільне володіння процесами синтезу, узагальнення, систематизації наукового матеріалу, формування інтересу до науково-пошукової діяльності, здатність використовувати наукові знання в організації і проведенні наукових досліджень у професійній сфері);
- світоглядна (наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурна ерудиція, світогляд; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; збереження національних духовних традицій);
- інформаційна (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- і відеоматеріал у соціальній та професійній діяльності);
- самоосвітня (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого

потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			20		
індивідуальні заняття			10		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий		
I	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	1 курс другого (магістерського) рівня	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. «Підготовка та організація наукового дослідження»					
Наука як специфічна сфера людської діяльності	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Принципи наукового дослідження, їх характеристика	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Підготовка та організація наукового дослідження	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Загальні вимоги до змісту наукового дослідження	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Етапність написання наукової роботи	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. «Оформлення результатів наукового дослідження»					
Процес дослідження. Організація роботи з науковою	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної

літературою.		літератури			дисципліни
Науковий експеримент. Наукове спостереження	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Анкетування. Опитування. Тестування.	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Літературне та графічне оформлення наукового дослідження. Бібліографія. Додатки.	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Роль та функції наукового керівництва перебігом дослідження.	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами на безпосередньо на індивідуальних заняттях усіх видів.</p> <p>Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку магістрів та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.</p> <p>Форма контролю: I семестр: екзамен.</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни охоплює індивідуальні письмові завдання із написання наукового реферату, що оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво.</p> <p>В обов'язковому порядку науковий реферат має містити самостійно розроблений студентами план. Також</p>				

	мають бути наявні титульний аркуш, вступ, розділи згідно плану, висновки та список використаних при написанні наукового реферату джерел (мінімальна кількість використаних джерел у рефераті – 15). При написанні наукового реферату магістранти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності.
Семінарські заняття	Під час семінарських занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки магістрів до виконання конкретної роботи. Основними формами контролю на семінарських заняттях є тестування, виконання магістрантами контрольних та індивідуальних завдань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань магістрантів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво

7. Політика курсу

Письмові роботи: Планується виконання магістрантами обов'язкових та додаткових письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання. У результаті виконання всіх видів робіт магістрант повинен вільно володіти процесами синтезу, узагальнення, систематизації наукового матеріалу та вміти використовувати наукові знання в організації і проведенні наукових досліджень у професійній сфері.

У результаті вивчення курсу магістранти повинні:

знати: основні положення щодо написання наукової роботи; класифікацію наукових досліджень; характеристику принципів наукового дослідження; перебіг підготовки та організацію наукового дослідження; основні засади експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературні та графічні вимоги щодо написання наукової роботи;

вміти: кваліфіковано пояснити роль і завдання проведення наукової роботи; вільно оперувати термінологією спеціальної наукової літератури; вирішувати поставлені наукові завдання шляхом постійного самовдосконалення пошукового досвіду у поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; провести обробку, узагальнення та аналіз емпіричних матеріалів, їх співставлення з теоретичними положеннями наукової роботи; об'єктивно оцінити написану наукову роботу.

Академічна доброчесність: Очікується, що магістранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістранти відвідають індивідуальні заняття курсу. Пропуски індивідуальних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

8. Рекомендована література

1. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченко В. І., Малахов Ю. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
2. Бабанський Ю. К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований. М.: Педагогика, 1982. 191 с.
3. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.
4. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті: метод. рек. К.: Білий Тигр, 2015. 27 с.
5. Глинський Я. М. Інформатика. Практикум з інформаційних технологій. Львів: Підручники і посібники, 2014. 304 с.
6. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук О. В. Сучасні ділові папери: навч. посіб. К.: Літера ЛТД, 2013. 416 с.
7. Дикий Н. А., Халатов А. А. Основы научных исследований. К.: Вища школа, 1985. 208 с.
8. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
9. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Герда, 2015. 190 с.
10. Кандидатська дисертація : методика написання і захисту : Посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. 138 с.
11. Корягін М. В., Чік В. Ю. Основы научных исследований. 2-ге вид. К.: Алерта, 2019. 492 с.
12. Лудченко А. А. Основы научных исследований. К.: Знання, 2000. 114 с.
13. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. За ред. О. П. Кириленка. Тернопіль: Екон. думка, 2012. 195 с.
14. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / За ред. І. С. Добронравової. К. : Київ. Нац. у-тет. ім. Т. Шевченка, 2018. 606 с.
15. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл. / [С. У. Гончаренко та ін.]; ред. С. У. Гончаренко, П. М. Олійник. К. : Вища школа, 2003. 324 с.
16. Дідора В. Г., Смаглій О. Ф., Ермантраут Е.Р., Гудзь В.П. Методика наукових досліджень: навч. посібник. Рек. МОН. К. : ЦУЛ, 2013. 264 с.
17. Ніколаєва Л. М. Основы научно-исследовательской работы Львів: Сполом, 2003. 172 с.
18. Новосолов, О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г., 2017. 100 с.
19. Основы научных исследований: навч.-метод. посібник для студ. ф-ту культури та мистецтв. / Р. Крохмальний та ін. Львів : ЛНУ, 2013. 310 с.
20. Основы научных исследований: Програма спеціального курсу для музичних факультетів університетів / [упор. І. М. Таран, Ю. С. Юцевич]. Івано-Франківськ : ВС ВО, 1995. 15 с.
21. Кириленко О. П., Письменний В. В. Основы научных исследований у схемах та таблицях: навч. посіб. Т. : ТНЕУ, 2013. 227 с.
22. Кравець Н. П. Основы научных исследований : навч. посіб. К.: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 77 с.
23. Партико З. В. Основы научных исследований: підготовка дисертації: навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2015. 235 с.
24. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В. Наукове дослідження : організація, методологія, інформаційне забезпечення. К.: Лібра, 2004. 344 с.
25. Подготовка к изданию учебной, научной и справочной литературы : пособие для автора, рецензента, редактора и корректора / [сост. О. А. Добровольский, М. С. Хайнацкий]. К.: Вища школа, 1990. 84 с.

26. Полонский В. М. Оценка качества научно-педагогических исследований. 2-е изд. М.: ООО «Научно-издательский центр ИНФРА-М», 2019. 220 с.
27. Попов В. Н., Бланк И. А., Иваницкий В. И. Основы научных исследований. К.: Вища школа, 1982. 200 с.
28. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень та технічної творчості / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. К.: ЦУЛ, 2009. 96 с.
29. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень. Чернівці: Рута, 2006. 352 с.
30. Скаткин М. Н. Методология и методика педагогических исследований. М.: Педагогика, 1986. 151 с.
31. Соболев Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 87 с.
32. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень.– К.: ЦУЛ, 2007. 176 с.
33. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 317 с.
34. Сукач М. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Леся, 2014. 211 с.
35. Таран І. М. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів за напрямом підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ : В-во ПП Бойчук А.Б., 2014. 38 с.
36. Таран І. М. Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» освітнього рівня «бакалавр»: галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво), спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); галузь знань 02 Культура і мистецтво, освітня програма Музичне мистецтво, спеціальність 025 Музичне мистецтво, спеціалізація Музичне мистецтво». Івано-Франківськ, 2018. 39 с.
37. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. К.: Академвидав, 2005. 208 с.
38. Фурман А. В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 377 с.
39. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. К. : Слово, 2004. 240 с.
40. Цехмістрова, Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. 2-е вид., доп. Рек. МОН. К. : ВД «Слово», 2012. 352 с.
41. Чепіль, М. Основи наукових досліджень: метод. матеріали до семін. занять. Дрогобич : ДДПУ, 2011. 106 с.
42. Чорненький Я. Я., Чорненька Н. В., Рибак С. Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студентів. К.: Професіонал, 2006. 208 с.
43. Ченишова Є. Р. Основи наукознавства (дорожня карта наукового керівника): наук.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 254 с.
44. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. для студ. вищ. навч. закл. 7-ме вид., стер. К.: Знання, 2011. 310 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mosconsv.ru/ru/mprogramm.aspx?id=129456>
2. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-42.html>
3. <http://www.twirpx.com/file/136703/>
4. <http://www.knigafund.ru/books/55412>
5. <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
6. <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx?section=4f9545ce-6bc5-449c-8bec-a95b1b1d532f>
7. <http://www.essuir.sumdu.edu.ua>